

Список літератури

1. Бюджети 806 ОТГ. Рейтинг за 9 місяців 2019 року // Децентралізація дає можливості : сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/11877> (дата звернення: 24.04.2020).
2. Вінницька О. А., Чвертко Л. А., Корнієнко Т. О. Міжбюджетні трансферти як інструмент бюджетного регулювання. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 10. С. 31–34.
3. Вінницька О. А. Проблеми формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації // *Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку* : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 19 квіт. 2018 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини, Навч.-наук. ін-т економіки та бізнес-освіти. Умань : Візаві, 2018. С. 157–160.
4. Кужелєв М. О., Плахотнюк В. В. Формування місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 36/1. С. 302–312.

УДК 657

Вовк В. В., Корпан А. В., студенти

Науковий керівник: Клепанчук О. Ю., к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД КРАЇН ЄС

Економічний розвиток світу та окремих країн залежить від низки факторів, серед яких одне з основних займає фіскальна політика. Актуальність цієї теми полягає в тому, що сучасна економічна ситуація обумовлює необхідність підвищення ефективності управління державними фінансами в Україні. Одним з основних засобів здійснення такого управління виступає податкова система, яка за часи незалежності нашої країни зазнала значних реформувальних змін.

Метою даної роботи є визначення сучасного стану та можливостей, а також перспектив реалізації фіскальної реформи в нашій державі. Протягом дослідження передбачено аналіз статистичних даних доходів державного бюджету України та проблем, які існують.

За основу взято досвід інших розвинених країн, дані з сайту Міністерства фінансів України та електронних наукових фахових видань з даної тематики.

Аналізуючи доходи державного бюджету України за податковими надходженнями в період 2019 року, бачимо, що вони значно зросли в порівнянні з попередніми роками. До прикладу, в 2019 році податкові надходження становили 799776,0 млн грн (рис. 2), тоді як в 2015 році ця цифра складала 409417,5 млн грн (рис. 1).

Реформа оподаткування в Україні здійснюється щороку з метою вдосконалення наявної системи. З цією метою в 2020 році Верховна Рада

України внесла зміни до фіскального законодавства (щодо адміністрування податків, імплементації Плану дій BEPS, ПДФО, податку на прибуток, ренти тощо) [1,2].

Вдосконалення системи оподаткування має на меті дотримання таких вимог: майбутнім напрямом розробки повинні стати прямі податки, в яких основним об'єктом оподаткування є майно, капітал, земля, дохід юридичної та фізичної особи; непряме оподаткування застосовувати тільки в акцизних зборах; проведення обґрунтованого перерозподілу податкових ставок; систематизація та стаке прогнозування податкової системи; розподіл податків відповідно до бюджетів різних рівнів; створення простої та зрозумілої системи нарахування податків; зменшення кількості податкових пільг і надання їх лишень у випадку використання на визначені державою цілі [3].

Доходи державного бюджету України за статтями доходів в 2015 р.
(млн. грн.)

на 31.12.2015 (за 2015 р.)	Код бюджетної класифікації	Доходи	
Усього		534694,8	100.00%
Податкові надходження	10000000	409417,5	76.57%
Податки на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості	11000000	79838,3	14.93%
Податок на доходи фізичних осіб	11010000	45062,0	8.43%
Податок на прибуток підприємств	11020000	34776,3	6.50%
Рентная плата та плата за використання інших природних ресурсів	13000000	39803,8	7.44%
Внутрішні податки на товари та послуги	14000000	241563,0	45.18%
Податок на додану вартість	14010000	178452,4	33.37%
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	14020000	38783,8	7.25%
Акцизний податок з ввезених в Україну підакцизних товарів	14030000	24326,8	4.55%
Податок на додану вартість з вітчизняних товарів (з урахуванням бюджетного відшкодування)	14060000	39688,0	7.42%
Податок на додану вартість з імпортованих товарів	14070000	138764,3	25.95%
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	15000000	40300,8	7.54%
Збори на паливно-енергетичні ресурси	17000000	7245,4	1.36%
Інші податки та збори	19000000	666,2	0.12%

Рисунок 1 – Доходи державного бюджету України за статтями доходів в 2015 році [1]

У процесі реформування податкової політики головною метою повинно стати акцентування не суто на досягненні державних цілей, але й підвищення рівня зростання економіки.

Маханізм реалізації даного завдання може втілюватися в послабленні податкового тягаря економіки частки податків у ВВП. Це спричинить активізації діяльності підприємств і, як наслідок, збільшення податкових надходжень у державний бюджет.

Такий спосіб як скорочення пільг спричинить зменшення ухилення від податків та розширення податкової бази. Авжеж, в певних випадках пільги позитивно впливатимуть на ситуацію, та потрібно враховувати їх кількість і необхідність.

Спираючись на досвід багатьох розвинених країн, можна сказати, що стабільність та урівноваженість податкової системи дають значно кращий результат, ніж надання податкових пільг.

Доходи державного бюджету України за статтями доходів в 2019 р.
(млн. грн.)

на 31.12.2019 (за 2019 р.)	Код бюджетної класифікації	Доходи	
Усього		998278,9	100.00%
Податкові надходження	10000000	799776,0	80.12%
Податки на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості	11000000	217040,4	21.74%
Податок на доходи фізичних осіб	11010000	109954,0	11.01%
Податок на прибуток підприємств	11020000	107086,3	10.73%
Рентная плата та плата за використання інших природних ресурсів	13000000	46746,9	4.68%
Внутрішні податки на товари та послуги	14000000	502048,1	50.29%
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	14020000	69897,1	7.00%
Акцизний податок з ввезених в Україну підакцизних товарів	14030000	53460,8	5.36%
Податок на додану вартість з вітчизняних товарів (з урахуванням бюджетного відшкодування)	14060000	88929,8	8.91%
Податок на додану вартість з імпортованих товарів	14070000	289760,4	29.03%
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	15000000	30086,0	3.01%
Ввізне мито	15010000	29855,4	2.99%
Вивізне мито	15020000	230,6	0.02%
Збори на паливно-енергетичні ресурси	17000000	-0,3	0.00%
Інші податки та збори	19000000	3855,0	0.39%

Рисунок 2– Доходи державного бюджету України за статтями доходів в 2019 році [2]

Говорячи про системи оподаткування інших держав, можна звернутися до нашого близького сусіда Польщі. В її законодавстві оподаткування проводиться незалежно від джерела надходження коштів та активів. Особи, які здійснюють підприємницьку діяльність отримують право обирати фіксований податок, що становить 19%. Згідно з Законом «Про податки з фізичних осіб» понад 100 видів діяльності можуть бути звільнені від податку на доходи. В 2009 році в Польщі було введено два види податку з фізичних осіб. Тобто особа, в якій дохід за рік становив до 30545\$ сплачує податок у розмірі 18%, все, що вище – за ставкою 32% [4].

Згідно даного дослідження можна зробити висновок: з метою забезпечення сталого соціально-економічного розвитку України, влада повинна продовжувати реалізовувати заходи щодо впровадження фінансової реформи, у тому числі співпрацювати з МВФ та іншими вітчизняними і закордонними фінансовими організаціями та інститутами ЄС. Важливими складовими в цьому процесі є дотримання принципів та цілей фіскальної політики в Україні, а також запозичення досвіду сусідніх країн, в яких система оподаткування зазнала реформаційних змін і, як наслідок, сприяла підвищенню економічного розвитку.

Список літератури

1. Доходи держбюджету України 2015 // Мінфін : сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2015/> (дата звернення: 15.04.2020).
2. Доходи держбюджету України 2019 // Мінфін : сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2019/> (дата звернення: 15.04.2020).

3. Тимошенко А. О. Стратегічні напрями реформування фіскальної політики України. *Modern Economics*. 2017. № 6. С. 195–209. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/6-2017/UKR/tymoshenko.pdf> (дата звернення: 15.04.2020).

4. Фіскальна політика держави та механізм її реалізації в перехідній економіці // Буковинська бібліотека : сайт. URL: <https://buklib.net/books/33915/> (дата звернення: 15.04.2020).

УДК 336.201.3

Водолазська Н. В., викладач вищої категорії

Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна

ПОДАТКОВІ КАНІКУЛИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОСЛАБЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО ТИСКУ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Світові ринки накрила чергова криза, поштовхом до якої стала епідемія коронавірусу COVID-19. Україна не виключення, взв'язку з цим 18 березня 2020 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню корона вірусної хвороби (COVID-19)» (№3220) [1].

За останнє десятиліття Україна переживає вже третій великий спад в економіці. Результатом попередніх стали: занепад в більшості галузей, девальвація національної валюти, зростання цін і збільшення безробіття.

Всі країни рятують локальні економіки і підтримують збереження робочих місць. Антикризові заходи у світовій практиці наведено в табл. 1.

Таблиця 1 – Антикризові заходи у світовій практиці

Країна	Антикризові заходи
США	Зменшення до 0% податки з заробітної плати (внески на соціальне страхування і медицину, по 6,2%+1,45% з працівників і стількиж з роботодавців, вцілому 15,3%).
Данія	Відстрочення сплати ПДВ.
Австралія	Запровадження податкових пільг для інвестицій, підтримки малого і середнього бізнесу і пільг для пенсіонерів.
Китай	Введення податкових послаблень для транспортних і туристичних компаній, сферу доставки звільнили від сплати ПДВ.
Великобританія	Запровадження податкових пільг у вигляді звільнення бізнесу від муніципального податку, зниження ПДВ. Надання дешевих кредитів для малого бізнесу.
Італія	Введення податкових пільг для бізнесу у вигляді відстрочки деяких податкових термінів, включаючи ПДВ.